

Posudek vedoucího diplomové práce

Autor, název, místo, vedoucí práce, rok, rozsah práce:

SKUHROVSKÁ Eliška, Učitelé obecných a měšťanských škol v druhé polovině „dlouhého“ 19. století. Teoretická a praktická příprava pro výkon povolání, diplomová práce, KDDD PedF UK, 2017, 116s. + přílohy

Hodnotící kritéria

	<i>splňuje</i>	<i>splňuje z větší části</i>	<i>splňuje z menší části</i>	<i>nesplňuje</i>
Problematika a cíl práce jsou zformulovány a odpovídají zadání a názvu práce.		X		
Metody využití autorem jsou adekvátní vzhledem k cíli práce a tématu.			X	
Autor se opírá o relevantní prameny a literaturu.		X		
Struktura práce je vyvážená a logická.			X	
Zpracování vykazuje rysy originality a vlastního přínosu.			X	
Práce je prosta gramatických a stylistických chyb.	X			
Práce je psána kultivovaným odborným jazykem za použití správné terminologie.		x		
Autor správně cituje.	X			
Autor nic podstatného neopomenul (obsah, úvod, závěr, seznam pramenů použité literatury, anotace v češtině a cizím jazyce, rozsah odpovídá zadání).	X			

Celkové hodnocení (slovně)

Defendetka si zvolila za téma své diplomové práce oblast, ve které se protíná její předchozí výzkum (učitelský rod Raisů) a současně její vlastní profesní působení. Soustředila se na dějiny školství, resp. obecné a měšťanské školy „dlouhého“ devatenáctého století. Kladla si otázky o tom, jaká byla příprava kvalifikovaného učitele na obecných a měšťanských školách, jak byl budoucí učitel připravován z hlediska teoretického a jak z hlediska praktického? Právě na praxi a vzdělávací metody svou práci chtěla cílit primárně. (s. 7)

Struktura práce je na první pohled logická. Autorka se nejprve věnuje institucionálnímu vývoji nižších stupňů školství, následně přechází k vlastní přípravě učitelů, resp. fungování učitelských ústavů. Této instituci věnuje zvýšenou pozornost, detailně popisuje např. vzdělávací osnovy. Následně přechází do prostředí obecných a měšťanských škol, hledá cíl a smysl tehdejší výuky. Tyto pasáže prolíná osobními vzpomínkami či (a to především) osobní korespondencí rodiny Raisů. V konečné fázi pak předkládá několik učitelských osudů, resp. předkládá výběr z metodik dějepisu, na nichž chce ukázat směřování dobových úvah ve vzdělávací oblasti.

Při bližším pohledu se však ukazuje, že Eliška Skuhrovská zůstala ve své práci především u popisu sledovaných jevů. To ji svedlo k několikanásobnému opakování, analytické pasáže jsou minimální. Patrné je to především u učitelských ústavů. Je zcela logické, že požadavky ke zkoušce na učitelských ústavech se shodují s obsahem jejich výuky, ty naopak s obsahem výuky na obecných a měšťanských školách. Bylo by bývalo lepší pokusit se o srovnání odlišností. Zdá se, že pro autorku zůstalo stanovené téma příliš široké, že se jí nepodařilo zaměřit se více ke konkrétnímu, vykresluje tak především obecné (a často již dobře známé) kontury. Příkladů by šlo nalézt více, zmiňme jen přípravu žen učitelek, toto – dnes již lépe zpracované téma – defendetka otevírá, ale již neřeší.

Snad to ovlivnil autorčin výběr disponibilní literatury, jenž je poněkud torzovitý, pozornost mohla být zaměřena k učitelskému tisku. Vedle pozůstalosti Raisů, kterou do značné míry autorka již vytěžila u bakalářské práce, se jí nepodařilo pramennou základu příliš rozšířit, stranou zůstaly paměti. Její postřehy nicméně zůstávají v některých místech zajímavé (sv. Václav). Psal Rais skutečně o utiskování Židů v Evropě v biblické dějepřevě? Práce se neopírá také o všechnu vhodnou literaturu k tématu (chybí např. diplomová práce M. Měřičky o Vincenci Paulusovi). Bylo by také vhodné vyjít z díkce pramenů, „nepřevyprávět“ pouze jejich obsah. Patrné je to např. v otázce vysokoškolského vzdělávání elementárních učitelů (s. 27-28). Je poznámka 66 na s. 22 opravdu citací M. Lenderové – Dějiny každodennosti?

Otázka: Je možno pojímat “národní obrození” jako klíčový fenomén vývoje společnosti 19. století?

Přes vyřčené výhrady práce splňuje nároky kladené na podobný typ závěrečných prací a k obhajobě ji doporučuji.

24. 5. 2017

doc. PhDr. Jiří Hnilica, Ph.D.